کێ منی خوڵقاندووە؟ وبۆچی؟هەموو شتێك بەڵگەیە لەسەر بوونی خوڵقێنەر) پەروەردگار)

شركاء التنفيذ:

دار الإسلام جمعية الربوة رواد الترجمة المحتوى الإسلامي

يتاح طباعة هذا الإصدار ونشره بأي وسيلة مع

الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.

Telephone: +966114454900

ceo@rabwah.sa

P.O.BOX: 29465

RIYADH: 11557

www.islamhouse.com

کێ خولقێنەری ئاسمانەکان وزەوی وئەوەی تێیاندایە لە خوڵقێنراوە مەزنەکان کە لە ژماردن نایەن؟

کێ ئەم ڕێکخستە وردەی دروستکردووە لە ئاسمانەکان وزەوی؟

کێ مرۆڤی خوڵقاندووە وبیستن وبینین وتێگەیشتنی پێبەخشیوە، وکێ وایلێکردووە بتوانێت زانست بەدەست بهێنێت وهەست بکات بە هەقیقەتەکان لە بووندا؟

چۆن لێکدانەوە دەکەیت بۆ ئەم خوڵقاندنە وردە لە ئامێرەکانی لاشەت ولاشەی بوونەوەرە زیندووەکان؟ کێ بەدیهێناون؟

ئەم گەردوونە چۆن ڕێکخراوە وجێگیرە بەپێی یاساکان ؛ کە زۆر بەوردی گەردوونیان ڕێکخستووە بەدرێژایی هەزارەها ساڵ؟

کێ ئەم ڕێکخستنانەی داناوە ؛ کە ڕێکیف بەم جیهانەوە دەکەن (ژیان ومردن، وزۆربوونی زیندەوەرەکان، وشەو وڕۆژ، وهاتن وڕۆیشتنی وەرزەکان، وهتد)؟

ئایا ئەم گەردوونە خۆی خۆی خوڵقاندووە؟ یان لە هیچەوە هاتووە؟ یان بە ڕێکەوت هاتۆتە بوون؟

بۆچی مرۆڤ باوەڕی بە هەندێك شت هەیە لەکاتێکدا نایانبینێت؟ وەکو: (هەست کردن وئەقڵ وڕۆح وسۆز وخۆشەویستی) ئایا بەهۆی ئەوە نییە کە شوێنەوار وکاریگەرییان دەبینێت؟ ئیتر چۆن مرۆڤ نکۆڵی دەکات لە بوونی خوڵقێنەری ئەم گەردوونە مەزنە ؛ لەکاتێکدا شوێنەواری خوڵقێنراوەکانی وشوێنەوار وکاریگەری دروستکردن وڕەحمەتی دەبینێت؟

هیچ کەسێك قبوڵ ناکات ئەگەر بووترێت ئەم خانووە هەیە بە بێ ئەوەی کەس دروستی کردبێت! یان بووترێت هیچ ئەم خانووەی هێناوەتە بوون! ئیتر چۆن

هەندێك خەڵك باوەڕیان وایە کە ئەم گەردوونە مەزنە بەبێ خوڵقێنەر هاتۆتە بوون؟ چۆن مرۆڤی ئاقڵ قبوڵ دەکات ئەگەر پێی بووترێت ئەم ووردی ورێکیە لە گەردووندا بە ڕێکەوت هاتووە؟

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ ۝٣٥ أَمۡ خَلَقُواْ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ۝٣٦﴾ [الطور: 35-36]

(أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ، أَمۡ خَلَقُواْ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ). ﴿أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ * أَمۡ خَلَقُواْ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ﴾ واتە: ﴿ئایا ئەوان (بێ خالقێك) لە خۆیانەوە دروست بوون یان خۆیان (خالق-خوڵقێنەر) ودروستکەری خۆیانن؟ * ئەی ئایا ئەوان ئاسمانەکان وزەوییان دروست کردووە (نەخێر وا نیە) بەڵکو دڵنیا نین وگومانیان هەیە﴾.[52 : 32].

خوای بەرز وپاك

یەك پەروەردگار وخوڵقێنەر هەیە، زۆر ناوی جوان و وسیفەتی مەزنی هەیە كە ئاماژەن بۆ كەماڵ وشكۆداری ئەو زاتە میهرەبانە، لە ناوەكانی خوای گەورە: (الخالق -خوڵقێنەر-، والرحيم -میهرەبان- ، والرازق -ڕۆزیدەر-، والكريم -بەخشندە-)، و(الله) بەناوبانگترین ناوی خوای گەورەیە -سبحانە وتعالى-، ماناكەی: بەتەنها شایستەی پەرستنە كە هیچ هاوبەشێكی نییە.

خوای گەورە لەقورئانی پیرۆزدا دەفەرموێت ([1]) :

﴿قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ٢ لَمۡ يَلِدۡ وَلَمۡ يُولَدۡ ٣ وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ ٤﴾ [الإخلاص: 1-4]

﴿قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ﴾ (ئەی پێغەمبەر ﷺ) بڵێ: هەر ئەو (الله) یە خوای تاک وتەنها (1)* ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ * ئەو خوایەی بێ نیاز وجێی نیاز وئومێدی (باوەڕدارانە) (2)*لَمۡ يَلِدۡ وَلَمۡ يُولَدۡ لَمۡ يَلِدۡ وَلَمۡ يُولَدۡ * كەسی لێ نەبووە ولەكەس نەبووە (3)*وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ﴾ وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ * وە هەرگیز هیچ كەس هاوشێوە وهاوتای ئەو نییە(4))﴾[112: 1-4].

وخوای گەورە دەفەرموێت:

﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ

وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ﴿٢٥٥﴾﴾ [البقرة: 255]

﴿اللَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضَ وَلا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ ﴿اللَّهُ لا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضَ وَلا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ واته: ﴿خوا زاتێکە جگە لە ئەو هیچ یەکێکی تر پەرستراوی هەق نیە -جگە لە ئەو هیچ یەکێکی تر شایستەی پەرستن نیە- و ئەو هەمیشە زیندووە و ڕاگرو سەرپەرشتیاری (هەموو دروست کراوەکانیەتی)، نە وەنەوز دەیگرێت و نە خەو (چونکە ڕاگرو سەرپەرشتیاری بوونەوەرە)، هەرچی لە ئاسمانەکان و هەرچی لە زەویدا هەیە هەر ئەوزاتە خاونیەتی، کێ یە ئەوەی (دەتوانێت) تکا بکات لە لای ئەو، بەبێ مۆڵەتی خۆی، دەشزانێت چی لە ئێستاو داهاتوو و ڕابووردودا ڕوویداوەو ڕوودەدات، هیچ کام لە دروستکراوانی زانست و زانیاری تەواویان نیە دەربارەی زانیاری و زانستەکانی ئەو، مەگەر بەوەی کە خۆی بیەوێت فێریان بکات (ئەم پێشکەوتن و زانستەی سەردەم بەشێکی کەمن لە بەخششەکانی خوا)، فەرمانڕەوایی و دەسەڵات و زانینی ئەوزاتە هەموو ئاسمانەکان و زەوی گرتۆتەوە و پارێزگاریان بەلای خواوە هیچ گران نیە و ماندووی ناکات و هەر ئەو خوای بەرزو بڵند و گەورەیە﴾[2 : 255].

سیفەتەکانی پەروەردگار- سبحانه وتعالی-

پەروەردگار زەوی خوڵقاندووە وملکەچی کردووە، و وایلێکردووە گونجاو بێت بۆ ژیانی خوڵقێنراوەکانی لەسەری، وئەو زاتە خوڵقاندوویەتی ئاسمانەکان وئەوەی تێیدایە لە دروستکراوە مەزنەکان، وخۆر ومانگ وشەو وڕۆژی بەم وردیە ڕێکخستووە کە هەمووی ئاماژەن بۆ مەزنی ئەو زاتە میهرەبانە.

پەروەردگار هەوای بۆ ئێمە ڕامکردووە ؛ کە ژیانمان بەبێ هەوا بەردەوام نابێت، وبارانمان بۆ دادەبەزێنێت ودەریا وڕووبارەکانی بۆمان ڕامکردووە، وخۆراکمان پێدەبەخشێت هەر لەو کاتەوەی کۆرپەلە بووین لەنێو سکی دایکمان بەبێ ئەوەی هیچ هێز وتوانایەکمان هەبێت، و وایکردووە کە خوێن بە نێو دەمارەکانمان هاتوچۆ بکات ودڵمان لێبدات بە بەردەوامی لەو ڕۆژەوەی لەدایك بووین هەتاوەکو دەمرین.

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿وَٱللَّهُ أَخۡرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡأَبۡصَٰرَ وَٱلۡأَفۡـِٔدَةَ لَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ٧٨﴾ [النحل: 78]

﴿وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ ﴿وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾ واتە: ﴿خوا ئەو خوایە یە کە ئێوەی لە سکی دایکتان دەرهێناوە کە هیچتان نەدەزانی وە (خوا) گوێ و چاو و دڵی پێداون بۆ ئەوەی سوپاسی (خوا) بکەن﴾[16: 78]

پەروەردگاری پەرستراو دەبێت خاوەنی کاملترین سیفەتەکان بێت

خولقێنەرمان ئەقلی پێبەخشیووین کە دان دەنێت ودرك دەکات بە مەزنی پەروەردگاری، وفیترەتی لە ئێمە ڕواندووە کە ئاماژەیە بۆ کاملی ئەو زاتە وناکرێت هیچ سیفەتێکی کەموکورتی تێدا بێت.

پەرستن دەبێت تەنها بۆ الله بێت ؛ تەنها ئەو کاملە بۆیە تەنها ئەو شایستەی پەرستنە، پەرستنی هەر کەس وشتێکی تر جگە لە ئەو زاتە ؛ پوچەڵە وکەموکورتی تێدایە ولەوەیە تووشی مردن ونەمان بێت.

پەرستراوی هەق کە شایستەی پەرستنە نابێت مرۆڤ وبت ودار وئاژەڵ بێت!

گونجاو نییە بۆ مرۆڤی ئاقڵ کە جگە لە خودایەکی کامڵ هیچ یەکێکی تر بپەرسترێت، ئیتر چۆن خوڵقێنراوێك دەپەرستێت کە لە خوار پلەی پەروەردگاری مەزنە و لەوەیە نەگات بە پلەی مرۆڤیش!

ناکرێت پەروەردگار کۆرپەلە بێت لە سکی ئافرەتێکدا، و لەدایك بێت هەروەکو چۆن منداڵ تر لەدایك دەبێت!

پەروەردگار خوڵقێنراوەکانی خوڵقاندووە، وهەموو خوڵقێنراوەکان لەناو چنگی ئەودان ولە ژێر دەسەڵاتی ئەودان وملکەچن بۆی؛ بۆیە هیچ مرۆڤێك ناتوانێت زیانی پێبگەیەنێت، وهیچ یەکێك ناتوانێت لەخاچی بدات وسزای بدات وسوکایەتی پێبکات!

ناکرێت پەروەردگار بمرێت!

پەروەردگار هیچ شتێکی لەبیر ناچێت وناخەوێت وخواردن ناخوات، ئەو زاتە مەزنە ناکرێت هاوسەر ومنداڵی هەبێت ؛ خوڵقێنەر خاوەن سیفەتەکانی مەزنێتیە

بۆیە ناکرێت وەسف بکرێت بەوەی پێویستی بە شتێکە یان کەموکورتی هەیە، وهەموو ئەو دەقانەی پێچەوانەی مەزنێتی پەروەردگار پیشاندەدەن ؛ کە دەدرێنە پاڵ پێغەمبەران لە کتێبەکانی پێشوو، هەموویان دەقی گۆڕاو ودەستاریکراون وبەشێك نین لە وەحی ڕاست کە موسا وعیسا وپێغەمبەرانی تر پێی هاتوون -علیهم الصلاة والسلام-.

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَٱسْتَمِعُوا۟ لَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَن يَخْلُقُوا۟ ذُبَابًا وَلَوِ ٱجْتَمَعُوا۟ لَهُۥ ۖ وَإِن يَسْلُبْهُمُ ٱلذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ۚ ضَعُفَ ٱلطَّالِبُ وَٱلْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾﴾ [الحج: 73-74]

ا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ (73) ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَاسْتَمِعُوا لَهُ إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوِ اجْتَمَعُوا لَهُ وَإِنْ يَسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَا يَسْتَنْقِذُوهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ * ئەی خەڵکینە: نموونەیەك هێنراوەتەوە چاك گوێی بۆ بگرن؛ بەڕاستی ئەوانەی کە هاناو هاواریان لێدەکەن لەجیاتی خوا، هەرگیز ناتوانن تاکە مێشێك دروست بکەن، هەرچەندە بۆ ئەو کارە کۆببنەوە و (یارمەتی یەکتریش بدەن) و ئەگەر مێشەکە شتێکیان لێ بفڕێنێت، ناتوانن لێی بسێننەوە، داواکارو داوالێکراو هەردووکیان لاواز و بێ دەسەڵاتن. (73)مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ (74) مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ * ئەوانە (وەکو پێویست) قەدری خوایان بەچاکی نەزانی، ڕێزی پەروەردگاریان بەتەواوی نەگرت، لەکاتێکدا بەڕاستی خوا زۆر بەهێزو بە توانا و باڵادەستە (74)﴾[22: 73, 74].

ئایا مەعقولە پەروەردگار وازمان لێبهێنێت بەبێ ئەوەی وەحی ئاسمانیمان بۆ بنێرێت؟

ئایا مەعقولە خوای گەورە هەموو ئەم خوڵقێنراوانە دروست بکات بەبێ مەبەست، ئایا بێ هودە وتەنها بۆ گەمە دروستیانی کردووە لەکاتێکدا ئەو زاتە دانا وزانایە؟

ئایا مەعقولە ئەو زاتە کە ئێمەی بەم وردی ورێکیە دروستکردووە، وئاسمانەکان وزەوی بۆمان ڕامکردووە ؛ بەبێ مەبەست ئێمە بخوڵقێنێت، یان بەجێمان بهێڵێت بەبێ وەڵامدانەوەی گرنگترین پرسیارەکان کە بەردەوام لە هزرماندایە، وەکو: بۆچی ئێمە لێرەین؟ وچی هەیە لەپاش مردن؟ ومەبەست چییە لە خوڵقاندنمان؟

خوای گەورە پێغەمبەرانی نارد بۆئەوەی مەبەستی بوونمان بزانین، وتێبگەین چی لێمان دەوێت!

خوای گەورە پێغەمبەرانی نارد بۆئەوەی پێمان ڕابگەیەنن کە تەنها الله شایستەی پەرستنە، و بۆئەوەی بزانین چۆن بیپەرستین، و بۆئەوەی فەرمان ونەهی لێ کراوەکان بە ئێمە ڕابگەیەنن، ورەوشت وبەها چاکەکان فێری ئێمە بکەن ؛ ئەگەر دەستیان پێوە بگرین ژیانێکی خۆشمان دەبێت کە پڕ دەبێت لە خێر وبەرەکەت.

خوای گەورە زۆر پێغەمبەری ناردووە وەکو (نوح، ئیبراهیم، موسا، عیسا)، الله نیشانە وموعجیزەی زۆری پێیان بەخشی کە بەڵگەن لەسەر ڕاستگۆییان، وبەڵگەن لەسەر ئەوەی ئەو پێغەمبەرانە لەلایەن پەروەردگارەوە نێردراون.

کۆتا پێغەمبەر موحەمەدە -صلى الله عليه وسلم- وخوای گەورە قورئانی پیرۆزی بۆ دابەزاند.

پێغەمبەران زۆر بەڕوونی بە ئێمەیان ڕاگەیاندووە کە ئەم ژیانە شوێنی تاقیکردنەوەیە، وژیانی ڕاستەقینە لەپاش مردن دێت.

ئیمانداران كە الله یان پەرستووە بەتەنها وهاوبەشیان بۆی بڕیار نەداوە، وباوەڕیان بە هەموو پێغەمبەران هێناوە ؛ شوێنی هەتاهەتاییان بەهەشتە، وكافرەكان كە پەرستراوی تریان پەرستووە لەگەڵ الله یان بێباوەڕ بوون بە یەكێك لە پێغەمبەرانی خودا ؛ شوێنی هەتاهەتاییان دۆزەخە.

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ إِمَّا يَأۡتِيَنَّكُمۡ رُسُلٞ مِّنكُمۡ يَقُصُّونَ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِي فَمَنِ ٱتَّقَىٰ وَأَصۡلَحَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٣٥ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٣٦﴾ [الأعراف: 35-36]

يَابَنِي آدَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنِ اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ (35) ﴿يَابَنِي آدَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِي فَمَنِ اتَّقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ * ئەی نەوەی ئادەم ئەگەر بۆتان هات پێغەمبەرانێک لە خۆتان ئایەتەکانی منیان بۆ خوێندنەنە جا هەر کەس خۆی پاراست (لە نا فەرمانی خوا) و کردەوەی چاکی کرد ئەوە مەترسیان لەسەر نیە وخەم و خەفەتیش ناخۆن (35)وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ (36) وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ * وە ئەوانەش کە بێ بڕوا بوون بەئایەتەکانی ئێمە و خۆیان بەزل دەزانی لەبەرانبەر ئەو ئایەتانەدا ئەوانە هاوەڵانی ئاگرن ئەوانە بەهەمیشەیی تیایدا دەمێننەوە (36)﴾[7 : 35,36].

وپەروەردگار -سبحانه وتعالى- دەفەرموێت:

﴿أَفَحَسِبۡتُمۡ أَنَّمَا خَلَقۡنَٰكُمۡ عَبَثٗا وَأَنَّكُمۡ إِلَيۡنَا لَا تُرۡجَعُونَ ١١٥﴾ [المؤمنون: 115]

﴿ أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴾ ﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾ واته: ﴿ئايا ئێوه گومانتان وابووه كه بێگومان ئێوەمان بەبێ هوده دروستكردووه وه (وا گومانتان دەبرد) بێگومان ئێوه ناگەڕێنەوه بۆلای ئێمه؟﴾[23: 115].

قورئانی پیرۆز

قورئانی پیرۆز قسەی خودایه كه دایبەزاندووه بۆ سەر كۆتا پێغەمبەر موحەمەد -صلى الله عليه وسلم-، گەورەترین موعجیزەیه كه بەڵگەیه لەسەر ڕاستگۆیی پێغەمبەرایەتی موحەمەد -صلى الله عليه وسلم- ؛ حوكمەكانی هەق ودادپەروەری تێدایه وهەواڵەكانی هەمووی ڕاستن، خوای گەوره بەرەنگاری بەدرۆخەرەوانی قورئان بووەوه بەوەی سورەتێك وەكو قورئان بهێنن ؛ نەیانتوانی بەهۆی جوانی شێوازەكەی وناوازەیی دەستەواژەكانی، وزۆر بەڵگەی ئەقڵی وڕاستی زانستی تێدایه كه بەڵگەن لەسەر ئەوەی مەحاڵە ئەم كتێبه مرۆڤ دایتابێت بەڵكو قسەی پەروەردگاری مرۆڤه -سبحانه وتعالى-.

بۆچی چەندەها پێغەمبەر هەیه؟

خوای گەوره هەر لەسەرەتای بڵاوبوونەوەی مرۆڤ لەسەر زەوی ؛ چەندەها پێغەمبەری بۆیان ناردووه بۆئەوەی بانگەوازی خەڵكی بكەن بۆ لای پەروەردگاریان، وفەرمان ونەهی لێكراوەكانیان پێبگەیەنن، وبانگەوازی هەموویان بریتی بوو له: پەرستنی الله به تەنها -عز وجل-، هەر ئومەتێك دەستیكردبێت به وازهێنان یان شێواندنی ئەوەی پێغەمبەرەكەی پێی هاتووه له فەرمانكردن به تەوحید -یەك خوا پەرستی- ؛ ئەوا خوای گەوره پێغەمبەرێكی تری بۆیان ناردووه بۆئەوەی ڕێبازەكەیان بۆ ڕاست بكاتەوه، وخەڵكی بگەڕێنێتەوه بۆ سەر فیترەتی پاك به تەنها پەرستنی الله وگوێڕایەڵیكردنی، هەتاوەكو خوای گەوره كۆتایی به ناردنی پێغەمبەران هێنا به ناردنی موحەمەد -صلى الله عليه وسلم-، كه شەریعەتێكی گشتگیری بۆ مرۆڤایەتی

هێنا که هەتاهەتایه دەمێنێتەوە تاوەکو ڕۆژی قیامەت، تەواوکار وهەڵوەشێنەرەوەی شەریعەتەکانی پێشووە، وپەروەردگار -عز وجل- زامنی مانەوە وبەردەوامی بۆ ئەم شەریعەتە کرد هەتاوەکو ڕۆژی قیامەت.

بۆیە ئێمەی مسوڵمان -بەو شێوەی الله فەرمانیپێکردووە- باوەڕمان بە هەموو پێغەمبەران وکتێبەکانی پێشوو هەیە.

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ ٢٨٥﴾ [البقرة: 285]

﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ﴾ ﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مِن رَّبِّه وَٱلۡمُؤۡمِنُونَۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّن رُّسُلِهِۦۚ وَقَالُواْ سَمِعۡنَا وَأَطَعۡنَاۖ غُفۡرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيۡكَ ٱلۡمَصِيرُ﴾ واتە: ﴿پێغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- بڕوای هێنا بەو پەیامەی کە بۆی نێردراوە لە پەروەردگاریەوە لەگەڵ بڕواداراندا هەموو بڕوایان هێناوە بە خوا وبە فریشتەکانی وبە کتێبەکانی (پەیامەکانی) وبە پێغەمبەرانی جیاوازی ناکەین لە نێوان هیچ یەکێک لە پەیامبەران (بڕواداران) ووتیان: (پێغەمبەر ئاینی خوای پێگەیاندین ئێمەش) بیستمان فەرمانبەرداریمان کرد داوای لێخۆشبوونت لێدەکەین ئەی پەروەردگارمان وهەر بۆ لای تۆیە گەڕانەوەمان﴾[2: 285]. [2: 285].

مرۆڤ نابێتە ئیماندار هەتاوەکو باوەڕ دەهێنێت بە هەموو پێغەمبەران

ئەوەی پێغەمبەرانی ناردووە ؛ الله یە، وهەرکەسێك بێباوەڕ بێت بە یەکێك لە پێغەمبەران ئەوا بێباوەڕ بووە بە هەموویان، هیچ تاوانێك گەورەتر نییە لەوەی مرۆڤ وەحی خودا ڕەت بکاتەوە، بۆیە بۆ چوونە بەهەشت دەبێت مرۆڤ باوەڕی بە هەموو پێغەمبەران هەبێت.

واجبە لەسەر هەموو مرۆڤێك باوەڕ بهێنێت بە هەموو پێغەمبەرانی خودا، ئەمیش نایەتە دی هەتاوەکو باوەڕ دەهێنێت بە کۆتا پێغەمبەر موحەمەد -صلى الله عليه وسلم- ودەبێت بە یەکێك لە شوێنکەوتووانی.

خوای گەورە لە قورئانی پیرۆزدا باسی ئەوەمان بۆ دەکات هەرکەسێك باوەڕ نەهێنێت بە یەکێك لە پێغەمبەرانی خودا ؛ ئەوا بێباوەڕ وکافرە بە وەحی خودا،

ئەم ئایەتە بخوێنەوە:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤۡمِنُ بِبَعۡضٖ وَنَكۡفُرُ بِبَعۡضٖ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيۡنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ١٥٠ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ حَقّٗاۚ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا مُّهِينٗا ١٥١﴾ [النساء: 150-151]

"إنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ ورُسُلِهِ ويُرِيدُونَ أنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ ورُسُلِهِ ويَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ ونَكْفُرُ بِبَعْضٍ ويُرِيدُونَ أنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿إنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ ورُسُلِهِ ويُرِيدُونَ أنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ ورُسُلِهِ ويَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ ونَكْفُرُ بِبَعْضٍ ويُرِيدُونَ أنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا * بەڕاستی ئەوانەی بێ

باوەڕن بەخواو پێغەمبەرەکانی وە دەیانەوێت جیاوازی بخەنە نێوان خوا و پێغەمبەرەکانی وە دەڵێن باوەڕ بەهەندێک (لەپێغەمبەران) دەهێنین وە باوەر ناهێنن بەهەندێکی تریان و دەیانەوێت لەو نێوانەدا ڕێگەیەک بدەنەبەر (150)أُولَئِكَ هُمُ الكافِرُونَ حَقًّا وأعْتَدْنا لِلْكَفَرَيْنِ عَذابًا مُهِينًا﴾". أُولَئِكَ هُمُ الكافِرُونَ حَقًّا وأعْتَدْنا لِلْكَفَرَيْنِ عَذابًا مُهِينًا * ئا ئەوانە بەڕاستی بێ باوەڕی تەواون وە ئامادەمان کردووە بۆ بێ باوەڕان سزایەکی ڕسواکەر (151)][4: 150,151].

ئایا ئیسلام چییه؟

ئیسلام بریتیه له تەسلیم وملكەچبوون بۆ خوای گەورە بەپێی بنەماكانی تەوحید -یەك خوا پەرستی-، وگوێڕایەڵی وفەرمانبەردار بوون بۆ شەریعەتەكەی بە ڕازی بوون وقبوڵكردنەوە.

خوای گەورە پێغەمبەرانی ناردووە بۆ گەیاندنی مەزنترین پەیام ؛ ئەویش بریتیە له: بانگەوازی كردن بۆ پەرستنی الله بەتەنها بەبێ بڕیاردانی هاوبەش له پەرستنیدا.

ئیسلام ئاینی هەموو پێغەمبەرانە، یەك بانگەوازییان هەیە بەڵام شەریعەتەكانیان جیاوازە، وئەمڕۆ تەنها مسوڵمانان شوێنكەوتووی ئاینی ڕاستن كە پێغەمبەران پێی هاتوون، تەنها پەیامی ئیسلام هەق وڕاستە لەم سەردەمەدا، ئەو پەروەردگارەی كە ئیبراهیم وموسا وعیسای ناردووە ؛ هەر ئەویش كۆتا پێغەمبەری ناردووە كە موحەمەدە -صلى الله عليه وسلم-، شەریعەتی ئیسلام هەڵوەشێنەرەوەی شەریعەتەكانی پێشووە وچیتر نابێت كاریان پێبكرێت.

ئەمڕۆ هەموو ئاینەكانی سەر زەوی -جگە له ئاینی ئیسلام- له دروستكراوی مرۆڤن، یان ئاینی الله بوون پاشان گۆڕدران ودەستكاریكران ؛ بۆیە بوون بە تێكەڵەیەك له خوڕافیات وئەفسانە وكۆششی مرۆڤەكان. لەبەرامبەردا ؛ بیروباوەڕی مسوڵمانان بیروباوەڕێكی ڕوون ونەگۆڕە، بڕوانە قورئانی پیرۆز یەك كتێبە له هەموو وڵاتەكانی مسوڵمانان.

خوای گەورە له قورئانی پیرۆزدا دەفەرموێت:

﴿قُلْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍۢ

مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ۝٨٤ وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ۝٨٥﴾ [آل عمران: 84-85]

قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحنُ لَهُ مُسْلِمُونَ (84) ﴿قُلْ آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَى وَعِيسَى وَالنَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ * (ئەی پێغەمبەر ﷺ) بڵێ: ئێمە بڕوامان هێناوە بە خوای گەورە وە بەوەی نێرراوەتە خوارەوە بۆمان وە بەوەی کە نێرراوەتە خوارەوە بۆ ئیبراهیم وئیسماعیل وئیسحاق ویەعقوب وکوڕانی یەعقوب وە بەوەی کە دراوە بە موساو عیسا وە پێغەمبەرەکانی تر لە پەروەردگاریانەوە جیاوازی ناکەین لەنێوان هیچ کامێک لەم پێغەمبەرانە وە ئێمە بۆ خوای گەورە گەردن کەچین (84)وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ 85). وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ * و هەرکەسێک ئاینێکی تر پەیڕەو بکات جگە لە ئیسلام هەرگیز لێی قبوڵ ناکرێت لە قیامەتیشدا لە دۆڕاوەکان دەبێت (85)﴾[3: 84,85].

باوەڕی مسوڵمانان چییە سەبارەت بە عیسا -علیه السلام-؟

ئایا دەزانیت واجبە مسوڵمان باوەڕی بە پێغەمبەر عیسا هەبێت وخۆشی بوێت وڕێزی لێبگرێت وباوەڕ بە پەیامەکەی بهێنێت ؛ کە بریتیە لە بانگەوازی بۆ پەرستنی تەنها الله بەبێ بڕیاردانی هاوبەش لە پەرستنیدا ! ومسوڵمانان باوەڕیان وایە عیسا وموحەمەد -صلی الله علیهما وسلم- پێغەمبەر بوون، ونێردراون بۆئەوەی ڕێنموێنیکار وهیدایەتدەری خەڵکی بن بۆ ڕێبازی الله وڕێبازی بەهەشت.

باوەڕمان وایە کە عیسا -علیه السلام- یەکێك بوو لە مەزنترین پێغەمبەرانی خودا کە پەروەردگار ناردونی، وباوەڕمان وایە بە موعجیزەئاسا لەدایکبووە، الله لە قورئانی پیرۆزدا باسی ئەوەی بۆ کردووین کە عیسای بە بێ باوك خوڵقاندووە ؛ هەروەکو چۆن ئادەمی خوڵقاند بە بێ ئەوەی دایك وباوکی هەبێت وپەروەردگار لەسەر ئەنجامدانی هەموو شتێك تواناداره.

باوەڕمان وایە عیسا خودا نییە، وکوڕی خودا نییە، وله خاچ نەدراوە بەڵکو ئەو ئێستا زیندووە، خوای گەورە بۆ لای خۆی بەرزی کردەوە بۆئەوەی لە کۆتایی دونیادا دابەزێت وەکو فەرمانڕەوایەکی دادپەروەر، و لەگەڵ مسوڵمانان دەبێت چونکە تەنها مسوڵمانان باوەڕیان بە تەوحید -یەك خوا پەرستی- هەیە کە عیسا وهەموو پێغەمبەران بەم پەیامە ڕەوانە کراون.

خوای گەورە لە قورئانی پیرۆزدا باسی ئەوەی بۆ کردووین کە نەسڕانیەکان پەیامی عیسایان شێواند وگۆڕیان، وخەڵکانێکی گومڕا ولادەر دەستکاری ئینجیلیان کرد وگۆڕانکاریان تێدا کرد وهەندێك دەقیان بۆ زیاد کرد کە عیسا نەیفەرمووە، وبەڵگەیش لەسەر ئەم بابەتە ؛ بوونی چەندەها جۆری جیاوازە لە ئینجیل کە پڕن لە دژیەکی لە دەقەکانیاندا.

بەپێی وەحی الله ؛ عیسا پەروەردگاری دەپەرست وداوای لە هیچ یەکێك نەکردووە کە ئەو بپەرستێت بەڵکو فەرمانی بە قەومەکەی دەکرد کە تەنها پەروەردگاریان بپەرستن، بەڵام شەیتان گاورەکانی گومڕا کرد و وایلێکردن کە عیسا بپەرستن، پەروەردگار لە قورئاندا پێمانی ڕاگەیاندووە کە لە قیامەتدا لێخۆشبوون نییە بۆ کەسێك جگە لە الله ی پەرستبێت لەگەڵ الله و لەسەر ئەمە مردبێت بەبێ تەوبەکردن، وعیسا لە ڕۆژی قیامەتدا حاشا دەکات لەوانەی ئەویان پەرستووە، وپێیان دەفەرموێت من فەرمانم پێکردن بەتەنها خوڵقێنەرتان بپەرستن وداوام لێنەکردن من بپەرستن. لەو بەڵگانەش لەسەر ئەم بابەتە خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿يَـٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَـٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ وَلَا تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ رَسُولُ ٱللَّهِ وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ وَرُوحٞ مِّنۡهُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۖ وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ ٱنتَهُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ إِنَّمَا ٱللَّهُ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓ أَن يَكُونَ لَهُۥ وَلَدٞۘ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ١٧١﴾
[النساء: 171]

﴿يَٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَـٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ وَلَا تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقِّۚ إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ رَسُولُ ٱللَّهِ وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ وَرُوحٌ مِّنۡهُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۖ وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ ٱنتَهُواْ خَيۡرًا لَّكُمۡۚ إِنَّمَا ٱللَّهُ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓ أَن يَكُونَ لَهُۥ وَلَدٌۘ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا﴾ ﴿يَٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَـٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ وَلَا تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ رَسُولُ ٱللَّهِ وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ وَرُوحٌ مِّنۡهُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۖ وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ ٱنتَهُواْ خَيۡرًا لَّكُمۡۚ إِنَّمَا ٱللَّهُ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓ أَن يَكُونَ لَهُۥ وَلَدٌۘ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا﴾ واته: ﴿ئەی خاوەن پەڕاوە ئاسمانیەکان زیادە ڕەوی مەکەن لەئاینەکەتاندا وە شتێک مەڵێن لە بارەی خواوە بێجگە لەڕاستی بێگومان مەسیح عیسای کوڕی مەریەم تەنها پێغەمبەری خوایە (دروستی کردوە بە) ووتەی خۆی (ببە) بە، گیانێکە لەلایەن خواوە بەخشراوە کەواتە بڕوا بهێنن بەخواو پێغەمبەرانی وە مەڵێن (خواکانمان) سیانن (الله و عیسی و مەریەم) (لەو ووتەیە) واز بهێنن چاکترە بۆتان بێگومان خوا پەرستراوێکی تەنهایە پاک و بێگەردی بۆ خوا لەوەی ڕۆڵەی هەبێت هەر هی خوایە هەرچی لە ئاسمانەکان و هەرچی لەزەویدایە وە خوا بەسە چاودێربێت (و هەموو شتێکی بدرێتە دەست)﴾[4 : 171].

وپەروەردگار دەفەرموێت:

﴿وَإِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ءَأَنتَ قُلۡتَ لِلنَّاسِ ٱتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيۡنِ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ قَالَ سُبۡحَٰنَكَ مَا يَكُونُ لِيٓ أَنۡ أَقُولَ مَا لَيۡسَ لِي بِحَقٍّۚ إِن كُنتُ قُلۡتُهُۥ فَقَدۡ عَلِمۡتَهُۥۚ تَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِي وَلَآ أَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِكَۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ١١٦﴾ [المائدة: 116]

(وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَـٰهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِۖ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّۚ إِن كُنتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ أَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَـٰهَيْنِ مِن دُونِ اللَّهِۖ قَالَ سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقٍّۚ إِن كُنتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُۚ تَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ﴾ واتە: ﴿وە (بیر بکەرەوە) کاتێک خوا دەفەرمووێت: (لەڕۆژی دواییدا) ئەی عیسای کوڕی مەریەم ئایا تۆ ووتووتە بە خەڵکی کەمن و دایکم بە دوو پەرستراو دابنێن (وبمانپەرستن) لەجیاتی خوا؟ (عیسا) ووتی: پاک و بێگەردی بۆ تۆ ئەی خوایە نابێت و ناگونجێت بۆ من شتێک بڵێم کە بە هیچ شێوەیەک مافی من نیە ئەگەر من ئەو قسەیەم کردبێت ئەوە بەڕاستی تۆ ئاگات لێیە چونکە تۆ ئەوەی لە نەفسم دایە دەیزانی بەڵام من نازانم و بێ ئاگام لەوەی کە لەنەفسی تۆدایە بەڕاستی تەنها تۆ زانای تەواوی بە هەموو نهێنیەک﴾[5 :116]

ئەوەی دەیەوێت ڕزگاری بێت لە قیامەتدا ؛ دەبێت بێتە نێو ئاینی ئیسلامەوە وشوێنی پێغەمبەر موحەمەد بکەوێت -صلى الله عليه وسلم-.

لەو هەقیقەتانەی کە هەموو پێغەمبەران -علیهم السلام- کۆکن لەسەری ئەوەیە کە لە قیامەتدا تەنها مسوڵمانان ڕزگاریان دەبێت؛ ئەوانەی باوەڕیان بە الله هێناوە -سبحانه وتعالی- و لە پەرستنیدا هیچ یەکێکیان نەکردووە بە هاوبەشی، وباوەڕیان بە هەموو پێغەمبەران هێناوە. ئەوانەی لە سەردەمی موسا بوون وباوەڕیان پێی هێنا وشوێنی ڕێنماییەکانی کەوتن ؛ ئەوانەی مسوڵمان وئیماندار وچاکەکارن، بەڵام پاش ناردنی عیسا واجب بوو لەسەر شوێنکەوتووانی موسا باوەڕ بە عیسا بهێنن وشوێنی بکەون، هەرکەسێك باوەڕی بە عیسا هێنابێت مسوڵمان وچاکەکارە، وئەوەی بێباوەڕ بووبێت بە پەیامی عیسا و وتبێتی هەر لەسەر ئاینی موسا دەمێنمەوە ؛ ئەمە ئیماندار نییە، چونکەڕەتی کردووەتەوە باوەڕ بە پێغەمبەرێك بهێنێت کە پەروەردگار ناردوویەتی، پاشان کە خوای گەورە پێغەمبەر موحەمەدی نارد ؛ واجبە لەسەر هەموو خەڵکی باوەڕی پێبهێنن، ئەو پەروەردگارەی موسا وعیسای ناردووە ؛ هەر ئەویش کۆتا پێغەمبەری ناردووە کە موحەمەدە -صلى الله عليه وسلم-، ئەوەی کافر وبێباوەڕ بێت بە پەیامی موحەمەد -صلى الله عليه وسلم- وبڵێت لەسەر شوێنکەوتنی موسا وعیسا دەمێنمەوە ئەوا ئەم کەسە ئیماندار نییە.

تەنها بەس نییە کە بڵێت ڕێز لە مسوڵمانان دەگرم، وتەنها بەس نییە بۆ ڕزگاربوونی ؛ خێر بکات ویارمەتی هەژاران بدات، بەڵکو دەبێت باوەڕ بە الله وکتێبەکانی وپێغەمبەرانی ورۆژی قیامەت بهێنێت؛ بۆئەوەی خوای گەورە کردەوە چاکەکانی لێ قبوڵ بکات ! هیچ تاوانێك گەورەتر نییە لە شیرك -هاوبەشدانان بۆ الله- یان بێباوەڕبوون بە الله یان ڕەتکردنەوەی ئەو وەحیەی خودا دایبەزاندووە یان بێباوەڕ بێت بە پێغەمبەرایەتی کۆتا پەیامبەر موحەمەد -صلى الله عليه وسلم-. جولەکە وگاوڕەکان ئەوانەی دەبیستن سەبارەت بە ناردنی پێغەمبەری خودا موحەمەد -صلى الله عليه وسلم- وڕەتی دەکەنەوە ئیمانی پێبهێنن ونایانەوێت بێنە نێو ئاینی ئیسلامەوە ؛ ئەمانە شوێنی هەتاهەتاییان دۆزەخەوە، هەورەکو خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ وَٱلۡمُشۡرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ شَرُّ ٱلۡبَرِيَّةِ٦﴾ [البينة: 6]

{إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ أُولَـٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ} ﴿إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ أُولَـٰئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ﴾ واته: ﴿بەڕاستی ئەوانەی بێ باوەڕ بوون لە خاوەن کتێبەکان و موشریك و هاوەڵگەران دەخرێنە ناو ئاگری دۆزەخەوەو بە نەمری تیایدا بۆ هەمیشە دەمێننەوە، هەر ئەوانەن تاوانبارترین و خراپترینی خەڵکانی سەرزەوی﴾[98: 6].

کاتێك کۆتا پەیامی خودا دابەزی بۆ هەموو مرۆڤایەتی ؛ واجبە لەسەر هەموو مرۆڤێك کە سەبارەت بە ئیسلام وکۆتا پەیامبەر موحەمەد -صلى الله عليه وسلم- دەبیستێت باوەڕی پێبهێنێت، وشوێنی شەریعەتی ئیسلام بکەوێت وگوێڕایەڵی پێغەمبەر -صلى الله عليه وسلم- بێت لە فەرمان ونەهی کردنیدا، بۆیە هەرکەسێك سەبارەت بە ئەم کۆتا پەیامە ببیستێت ؛ وباوەڕی پێنەهێنێت، ئەوا الله هیچ شتێکی لێ قبوڵ ناکات ولە قیامەتدا سزای دەدات، ولەو بەڵگانەش لەسەر ئەم بابەتە ؛ خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ٨٥﴾ [آل عمران: 85]

﴿وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡـَٔاخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ﴾ ﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ واتە: ﴿و هەرکەسێک ئاینێکی تر پەیڕەو بکات جگە لە ئیسلام هەرگیز لێی قبوڵ ناکرێت لە قیامەتیشدا لە خەسارۆمەندان دەبێت﴾[3 : 85].

وخوای گەورە دەفەرموێت:

﴿قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ تَعَالَوۡاْ إِلَىٰ كَلِمَةٖ سَوَآءِۭ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكُمۡ أَلَّا نَعۡبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشۡرِكَ بِهِۦ شَيۡـٔٗا وَلَا يَتَّخِذَ بَعۡضُنَا بَعۡضًا أَرۡبَابٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُولُواْ ٱشۡهَدُواْ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ٦٤﴾ [آل عمران: 64]

(قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ) ﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾ واتە: ﴿(ئەی پێغەمبەر ﷺ) بڵێ: ئەی خاوەن نامەکان وەرن بۆ لای ووتەیەکی ڕاست و (یەکسان) لە نێوان ئێمە و ئێوەدا کە جگە لەخوا هیچ نەپەرستین وە هیچ شتێک نەکەین بە هاوبەشی وە هەندێکمان هەندێکمان بە پەروەردگار دانەنێین ئەمجا گەر پشتیان هەڵکرد ئێوەش بڵێن: ئێوە شاهید بن کە ئێمە فەرمانبەردار وگوێڕایەڵ وملکەچی خوداین﴾[3: 64].

دەبێت چی بکەم بۆئەوەی ببمە مسوڵمان؟

بۆ هاتنە نێو ئاینی ئیسلام واجبە مرۆڤ باوەڕ بهێنێت بە ئەم شەش پایە:

باوەڕهێنان بە الله -سبحانه وتعالى- وئەو زاتە خوڵقێنەر ورۆزیدەر وبەڕێوبەر ومولکداری هەموو شتێکە، هیچ شتێك وەکو ئەو نییە وهاوسەر ومنداڵی نییە، وتەنها ئەو شایستەی پەرستنە.

باوەڕهێنان بە فریشتەکان وئەوان بەندەی الله ن -سبحانه وتعالى-، و لە نور خوڵقێنراون ولە کردەوەکانیان: وەحی دادەبەزێنن بۆ پێغەمبەران.

باوەڕهێنان بە هەموو کتێبە ئاسمانیەکان کە خوای گەورە دایبەزاندن بۆ سەر پێغەمبەرانی ؛ لەو کتێبانەیش: تەورات وئینجیل، وکۆتا کتێبی ئاسمانی قورئانی پیرۆزە.

باوەڕهێنان بە هەموو پێغەمبەران وەکو نوح وئیبراهیم وموسا وعیسا، وکۆتا پێغەمبەر موحەمەدە -صلى الله عليه وسلم-، ئەوان مرۆڤن وخوای گەورە وەحی بۆ ناردن وسەریانی خست بە بەخشینی نیشانە وموعجیزەکان پێیان ؛ کە بەڵگەن لەسەر ڕاستگۆییان.

باوەڕهێنان بە ڕۆژی دوایی ؛ کاتێك خوای گەورە لە سەرەتاوە تا کۆتای مرۆڤەکان زیندوو دەکاتەوە، ودادوەری لەنێوان بەندەکانی دەکات، ئیمانداران دەچنە بەهەشتەوە وکافرەکان دەخرێنە نێو دۆزەخەوە.

باوەڕهێنان بە قەدەری الله، وپەروەردگار سەبارەت بە هەموو شتێك دەزانێت لەوەی لە ڕابردوو ڕوویداوە وئەوەیشی لە داهاتوودا ڕوودەدات، وخوای گەورە هەموو ئەمانەی نووسیووە و ویستی لەسەر ڕوودانیان هەبووە، وهەموو شتێکی خوڵقاندووە.

ئیسلام ڕێگای بەختەوەریە

ئیسلام ئاینی هەموو پێغەمبەرانە وئاینێکی تایبەت نییە بۆ عەرەب.

ئیسلام ڕێگای ڕاستەقینەیە بۆ بەختەوەری لە دونیادا وبۆ نیعمەتی نەبڕاوە لە قیامەتدا.

ئیسلام تاکە ئاینە کە دەتوانێت پێویستیە ڕۆحی ولاشەییەکانی مرۆڤ جێبەجێ بکات، وتاکە ئاینە کە دەتوانێت هەموو کێشەکانی مرۆڤایەتی چارەسەر بکات.

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿قَالَ ٱهۡبِطَا مِنۡهَا جَمِيعَۢاۖ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ فَإِمَّا يَأۡتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدٗى فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشۡقَىٰ ١٢٣ وَمَنۡ أَعۡرَضَ عَن ذِكۡرِي فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةٗ ضَنكٗا وَنَحۡشُرُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ أَعۡمَىٰ ١٢٤﴾ [طه: 123-124]

{قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلا يَضِلُّ وَلا يَشْقَى ﴿قَالَ اهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلا يَضِلُّ وَلا يَشْقَى﴾ واته: ﴿(خوا) فەرمووی هەردووکتان بڕۆنە خوارەوە (لەبەهەشت) بەیەکەوە، (نەوەکانتان) دەبنە دوژمنی یەکتری جا ئەگەر (بە پێغەمبەراندا) پەیامتان بۆ هات لەلایەن منەوە ئەوسا ئەوەی شوێنی ڕێنمونی من بکەوێت ئەوە (لەدونیادا) گومڕا نابێت و (لەڕۆژی دوایشدا) تووشی ناخۆشی و زەحمەت نابێت (123)وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى * وە هەرکەسێک ڕوو وەرگێڕێت لەڕێبازو یادی من ئەوە بێگومان ئەو کەسە

گوزەرانێکی سەخت و تەنگی دەبێت (لەگۆڕدا) و لەڕۆژی دواییشدا حەشری دەکەین بەکوێری (124)﴾[20: 123, 124].

چی سوودێك بەدەست دەهێنم ئەگەر بێمە نێو ئاینی ئیسلامەوە؟

هاتنە نێو ئاینی ئیسلام زۆر سوودی هەیە، لەوانەیش:

- بردنەوە وشەرەفمەندی لە دونیادا بەوەی مرۆڤ دەبێتە بەندەی الله لە دونیادا، ئەگەر نا دەبێتە بەندەی هەوا وئارەزوو وشەیتان وشەهوەت.

- گەورەترین بردنەوە لە قیامەتدایە ؛ کاتێك لە سزای دۆزەخ ڕزگاری دەبێت ودەچێتە بەهەشت، وڕەزامەندی الله بەدەست دەهێنێت و بۆ هەتاهەتایی لە بەهەشتدا دەمێنێتەوە.

- ئەوانەی پەروەردگار دەیانخاتە بەهەشتەوە ؛ لە نێو نیعمەتی نەبڕاوە دەژین بەبێ مردن وتووشی هیچ جۆرێك لە نەخۆشی وئازار وخەفەت نابن، وهەرگیز پیر نابن وئەوەی بیانەوێت پێیان دەبەخشرێت.

لە بەهەشتدا خۆشی ونیعمەتی وەهای تێدایە کە هەرگیز چاوەکان نەیانبینیووە، وگوێیەکان نەیانبیستووە، وهەرگیز بە خەیاڵی هیچ مرۆڤێکدا نەهاتووە.

لەو بەڵگانەش سەبارەت بەم بابەتە، خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَنُحۡيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةٗ طَيِّبَةٗۖ وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٩٧﴾ [النحل: 97]

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيَاةً طَيِّبَةًۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ واتە: ﴿هەرکەس لە نێر یان لە مێ کردەوەی چاکی کردبێت و بیکات و بڕواداریش بوو بێت ئەوە سوێند بە خوا

به ژیانێکی خۆش دەیان ژیەنین و سوێند بێ پاداشتیان بدەینەوە بە چاکتر لەوەی کە ئەوان دەیانکرد﴾[16 : 97].

تووشی چی خەسارۆمەندی وزیانێك دەبمەوە ئەگەر پەیڕەوكاری ئاینی ئیسلام نەبم؟

مرۆڤ گەورەترین زانست لەدەست دەدات ؛ ئەویش زانستە بە اللە، وباوەڕهێنان بە اللە لەدەست دەدات كە ئەم باوەڕهێنانە هێمنی ودڵنیایی بە مرۆڤ دەبەخشێت لەگەڵ نیعمەتی نەبڕاوە وهەتاهەتایی لە قیامەتدا.

ومرۆڤ خوێندنەوە وتێڕامان وباوەڕهێنان بە ئەم كتێبە لەدەست دەدات كە اللە دایبەزاند بۆ خەڵكی.

هەروەها مرۆڤ هاوەڵبوون لەگەڵ پێغەمبەران لەدەست دەدات لە بەهەشتدا، وهاوەڵ دەبێت لەگەڵ شەیتانەكان وتاوانبارەكان وتاغوتەكان لە دۆزەخدا ؛ كە خراپترین شوێن وهاوەڵ لەوێیە.

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿فَٱعۡبُدُواْ مَا شِئۡتُم مِّن دُونِهِۦۗ قُلۡ إِنَّ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَأَهۡلِيهِمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡخُسۡرَانُ ٱلۡمُبِينُ ١٥ لَهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ ظُلَلٞ مِّنَ ٱلنَّارِ وَمِن تَحۡتِهِمۡ ظُلَلٞۚ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ ٱللَّهُ بِهِۦ عِبَادَهُۥۚ يَٰعِبَادِ فَٱتَّقُونِ ١٦﴾ [الزمر: 15-16]

قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ (15) ﴿قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَلا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ * (بە بێ باوەڕان بڵێ) ئێوەش جگە لە خوا چیتان وویست بی پەرستن بڵێ بێگومان زەرەرمەندان كەسانێكن كە خۆیان و كەسوكاریان لەدەستداوە لە ڕۆژی قیامەتدا بێدار بن، هەر ئەوەیە زەرەرۆمەندی ئاشكراو دیار (15)لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ

ظُلَلٌ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ } . لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ يَا عِبَادِ فَاتَّقُونِ * بۆ ئەوان هەیە لەلای سەریانەوە چەند تەبەقێك (وەك هەوری ڕەش) لەئاگر و لەژێریشیانەوە چەند تەبەقێك هەیە ئەو (سزایە) خوا بەندەكانی خۆی پێ دەترسێنێت ئەی بەندەكانم خۆتان بپارێزن (لە سزای من) (16)﴾[39: 15 ,16].

بڕیارەكە دوا مەخە!

دونیا شوێنی مانەوەی هەتاهەتایی نییە...

هەموو جوانیەك تێیدا نامێنێت وهەموو شەهوەتێك دەكوژێتەوە...

ڕۆژێك دێت كە لێپرسینەوەت لێدەكرێت لەسەر هەموو قسە وكردەوەكانت؛ ئەویش ڕۆژی قیامەتە، خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿وَوُضِعَ ٱلۡكِتَٰبُ فَتَرَى ٱلۡمُجۡرِمِينَ مُشۡفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَٰوَيۡلَتَنَا مَالِ هَٰذَا ٱلۡكِتَٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةٗ وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحۡصَىٰهَاۚ وَوَجَدُواْ مَا عَمِلُواْ حَاضِرٗاۗ وَلَا يَظۡلِمُ رَبُّكَ أَحَدٗا ﴿٤٩﴾﴾ [الكهف: 49]

{وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لاَ يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلاَ كَبِيرَةً إِلاَّ أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلاَ يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا} ﴿وَوُضِعَ الْكِتَابُ فَتَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَالِ هَذَا الْكِتَابِ لاَ يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلاَ كَبِيرَةً إِلاَّ أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلاَ يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا﴾ واتە: ﴿نامەی كردەوەكان دابەش دەكرێت (دەدرێتە دەستی ڕاستی چاكەكاران و دەستی چەپی تاوانباران) ئەمجا تاوانباران

دەبينيت زۆر دەترسن لەو (هەموو تاوان و خراپەی) کە تێیدایە و دەڵێن ئای هاوار بۆ ئێمە ئەم نامە و دەفتەرە چییە؟ هیچ کردەوەیەکی بچووک و گەورەی بەجێ نەهێشتووە و تۆماری کردووە هەر کردەوەیەکیان کردبێت (تیایدا) ئامادەیە و پەروەردگارت ستەم لە کەس ناکات﴾[18 : 49].

خوای گەورە -عز وجل- پێمانی ڕاگەیاندووە کە ئەو مرۆڤەی مسوڵمان نابێت ؛ چارەنووسی مانەوەی هەتاهەتایە لە دۆزەخدا.

خەسارۆمەندیەکی کەم نییە بەڵکو مەزنە:

﴿وَمَن يَبۡتَغِ غَيۡرَ ٱلۡإِسۡلَٰمِ دِينٗا فَلَن يُقۡبَلَ مِنۡهُ وَهُوَ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ٨٥﴾

[آل عمران: 85]

{وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ }
﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾
واتە: ﴿و هەرکەسێک ئاینێکی تر پەیڕەو بکات جگە لە ئیسلام هەرگیز لێی قبوڵ ناکرێت لە قیامەتیشدا لە دۆڕاوەکان دەبێت﴾[3 : 85].

ئیسلام ئەو ئاینەیە کە پەروەردگار جگە لە پەیڕەوکردنی ئەم ئاینە ؛ پەیڕەوکردنی هیچ ئاینێکی تر قبوڵ ناکات لە مرۆڤەکان.

الله ئێمەی خوڵقاندووە وبۆ لای ئەو دەگەڕێینەوە، وئەم دونیایە شوێنی تاقیکردنەوەیە بۆ ئێمە.

دڵنیا بە لەسەر ئەوەی: ئەم دونیایە زۆر کورتە وەکو خەوبینینێکی کورت وایە... وهیچ یەکێك نازانێت کەی دەمرێت!

ئایا وەڵامت بۆ پەروەردگارت چی دەبێت ئەگەر لە ڕۆژی قیامەتدا لێت بپرسێت: بۆچی شوێنی هەق وڕاستی نەکەوتیت؟ بۆچی شوێنی کۆتا پێغەمبەر نەکەوتیت؟

چۆن وەڵامی پەروەردگارت دەدەیتەوە لە ڕۆژی قیامەتدا ؛ لەکاتێکدا ئاگاداری کردیتەوە لە سەرەنجامەکانی بێباوەڕ بوون بە ئیسلام، وپێتی ڕاگەیاند کە چارەنووسی کافر -بێباوەڕ- تیاچوونی هەتاهەتاییە لە دۆزەخدا؟

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٣٩﴾

[البقرة: 39]

﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ﴾ واتە: ﴿وە ئەوانەی کە بێباوەڕبوون و نیشانە و ئایەتەکانی ئێمەیان بەدرۆ زانی ئەوانە هاوەڵ و هاودەمی ئاگرن تیایدا ئەمێننەوە بەهەتاهەتایی وهەمیشەیی﴾[2: 39]. [2: 39].

هیچ پۆزشێك نییە بۆ ئەو کەسەی هەق ڕەتدەکاتەوە وشوێنی باوباپیرانی دەکەوێت

الله -عز وجل- پێمانی ڕاگەیاندووە کە زۆرێك لە خەڵکی ڕەتی دەکەنەوە بێنە نێو ئاینی ئیسلامەوە لە ترسی ئەو ژینگەیەی تێیدا دەژین.

وزۆرێك لە خەڵکی ئیسلام ڕەت دەکەنەوە چونکە حەز ناکەن بیروباوەڕیان بگۆڕن کە لە باوباپیرانیانەوە بۆیان ماوەتەوە و لەسەری ڕاهاتوون، وزۆرێك لە مرۆڤەکان دەمارگیری بۆ پوچەڵ ڕێگر دەبێت لە باوەڕهێنانیان بە ئیسلام ؛ کە ئەم دەمارگیریە زۆرجار لە باوباپیرانەوە بۆیان ماوەتەوە .

هەموو ئەمانە هیچ پۆزشێکیان نییە بۆ باوەڕ نەهێنان بە ئیسلام، وهەموویان لەپێش خوای گەورە دەوەستن وهیچ بەڵگەیان پێ نییە بۆ بەرگری کردن لە خۆیان.

هیچ پۆزشێك نییە بۆ مولحید کە بڵێت لەسەر ئیلحاد -بێ دینی- دەمێنمەوە چونکە لە خێزانێکی مولحید لەدایکبووم! بەڵکو دەبێت ئەو ئەقڵەی خودا پێی بەخشیووە بەکاریبهێنێت، وتێڕامان بکات بۆ مەزنی ئاسمانەکان وزەوی، وبیر بکاتەوە بەو ئەقڵەی خودا پێی بەخشیووە بۆئەوەی تێبگات ئەم گەردوونە پەروەردگارێکی هەیە، هەروەها ئەوەی بەرد وبت دەپەرستێت هیچ پۆزشێکی نییە بۆ شوێنکەوتنی باوباپیرانی، بەڵکو دەبێت بگەڕێت سەبارەت بە هەق وڕاستی وپرسیار لە خۆی بکات: چۆن بێ گیانێك دەپەرستم کە نابیسێت ونامبینێت وهیچ سوودێکی بۆم نییە ؟!

وئەو گاورەی باوەڕی بە شتانێك هەیە کە پێچەوانەی فیترەت وسروشت وئەقڵی مرۆڤن ؛ لەوانەیش باوەڕبوون بەوەی خودا کوڕی هەیە، هەروەها دەبێت پرسیار لە خۆی بکات: چۆن پەروەردگار منداڵەکەی دەکوژێت لەکاتێکدا هیچ گوناهێکی نەکردووە بەڵکو لەبەر تاوانی خەڵکی تر دەیکوژێت! ئەمە ستەمە! چۆن مرۆڤەکان دەتوانن کوڕی خودا لەخاچ بدەن وبیکوژن! ئایا پەروەردگار توانای ئەوەی نییە لە

تاوانی مرۆڤەکان خۆش بێت بەبێ ئەوەی پێویست بکات ورێگە بدات بەوەی کورەکەی بکوژن؟ ئایا پەروەردگار توانای بەرگری کردنی نییە لە کورەکەی؟

واجبە مرۆڤ ژێر شوێنی هەق وراستی بکەوێت، ولاسایی باوباپیرانی نەکاتەوە لە پوچەڵدا.

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ قَالُواْ حَسۡبُنَا مَا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ ءَابَآؤُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ شَيۡـٔٗا وَلَا يَهۡتَدُونَ١٠٤﴾ [المائدة: 104]

﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ تَعَالَوۡاْ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ قَالُواْ حَسۡبُنَا مَا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ ءَابَآؤُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ شَيۡـًٔا وَلَا يَهۡتَدُونَ﴾ واتە: ﴿وەکاتێک کە بووترێت پێیان وەرن بۆ لای ئەو قورئانەی کە خوا ناردویەتیە خوارەوە و بۆ لای (پێغەمبەر ﷺ) دەڵێن بەسمانە ئەو (ئاینەی) کەباوک و باپیرانمان لەسەری بوون ئایا (چاویان لێدەکەن) ئەگەر لە حاڵێکدا باو باپیرانیشیان هیچ شتێکیان نەزانیبێ وگومرابووبن﴾[5 :104].

چی بکات ئەو کەسەی کە دەیەوێت مسوڵمان بێت بەڵام دەترسێت لەوەی کەسە نزیکەکانی ئازاری بدەن؟

ئەوەی دەیەوێت مسوڵمان بێت ولە ژینگەی دەوروپشتی دەترسێت، دەتوانێت ئیسلامبوونی بشارێتەوە هەتاوەکو خوای گەورە ڕێگای خێری بۆ ئاسان دەکات، وبۆی گونجاو دەبێت کە ئیسلامەتیەکەی ئاشکرا بکات.

واجبە لەسەرت دەستبەجێ ئیسلام قبوڵ بکەیت، بەڵام واجب نییە مسوڵمان بوونت بە دەوروپشتت بڵێیت وئاشکرای بکەیت؛ ئەگەر ئەمە زیانی بۆت هەبێت.

بزانە ئەگەر مسوڵمان بیت دەبیت بە برای سەدان ملیۆن مسوڵمان، ودەتوانیت پەیوەندی بکەیت بە مزگەوتێك یان ناوەندێكی ئیسلامی لە وڵاتەکەدا، وداوای ڕاوێژ ویارمەتیان لێبکەیت وئەمە بەختەوەریان دەکات.

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿... وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجۡعَل لَّهُۥ مَخۡرَجٗا ۝٢ وَيَرۡزُقۡهُ مِنۡ حَيۡثُ لَا يَحۡتَسِبُۚ ...﴾

[الطلاق: 2-3]

{وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِب} ﴿وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِب * هەر کەسێك لە خوا بترسێت -تەقوادار بێت- خوا دەرووی لێ دەکاتەوە وە رزق ورۆزی دەدات لەلایەکەوە کە بەخەیاڵیدا نەهاتووە وبیری لێ نەکردوەتەوە﴾[65 : 2، 3]

ئەی خوێنەری بەڕێز

ئایا خوڵقێنەرت -کە ئەو هەموو نیعمەتەی پێداوویت، وخواردنی پێدەبەخشیت لەکاتێکدا کۆرپەلە بوویت لەناو سکی دایکتدا وئێستا هەوات پێدەبەخشیت بۆئەوەی هەڵیبمژیت- ؛ ڕازیکردنی ئەو گرنگتر نییە لەلات لە ڕازیکردنی خەڵکی؟

ئایا بردنەوەی دونیایی وقیامەتی شایستەی قوربانیدان نییە بە هەموو چێژە کاتی وبڕاوەکانی دونیا؟ سوێند بە اللە، شایستەیە!

مەهێڵە ڕابردووت ڕێگر بێت لەوەی ڕێگا چەوتەکەت ڕاست بکەیتەوە، وکارە ڕاست ودروستەکان ئەنجام بدەیت.

ئەمڕۆ ببە بە ئیماندارێکی ڕاستەقینە! ومەهێڵە شەیتان ڕێگر بێت لەوەی شوێنی هەق بکەویت!

خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُم بُرۡهَٰنٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ نُورٗا مُّبِينٗا ١٧٤ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱعۡتَصَمُواْ بِهِۦ فَسَيُدۡخِلُهُمۡ فِي رَحۡمَةٖ مِّنۡهُ وَفَضۡلٖ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَيۡهِ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا ١٧٥﴾ [النساء: 174-175]

{يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنزلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا (174) ﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنزلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا * ئەی خەڵکینە بەڕاستی بۆتان هات بەڵگەی ئاشکرا لە پەروەردگارتانەوە، وە ناردمانە خوارەوە بۆتان ڕووناکییەکی ئاشکرا (کە قورئانە) (174)فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا (175) } فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةٍ مِنْهُ وَفَضْلٍ

وَيَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا * جا ئەوانەی باوەڕیان بە خوا هێناوە و پشتیان بەو بەستووە ودەستیان گرت بە ئاینەکەیانەوە ئەوە بێگومان دەیانخاتە ناو بەزەیی خۆیەوە و بەهرەو چاکەی (خۆیەوە) وە ڕێنماییان دەکات بۆلای خۆی کە ڕێگای ڕاستە (175)﴾[4: 174, 175].

ئایا ئامادەیت بۆ مەزنترن بڕیاردان لە ژیانتدا؟

ئەگەر هەموو ئەوەی باسکرا لەلات ماقوڵ وماناداره، ودانت بە هەقیقەت نا لە دڵتەوه، دەبێت هەنگاوی یەکەم بنێیت بەرەو مسوڵمان بوون، ئایا دەتەوێت یارمەتیت بدەم بۆ باشترین بڕیاردان لە ژیانتدا وڕێنموێنیت بکەم بۆ چۆنیەتی مسوڵمان بوون؟

مەهێڵە تاوانەکانت ڕێگر بن لەوەی بێیتە نێو ئاینی ئیسلامەوە، خوای گەورە پێمانی ڕاگەیاندووە لە قورئاندا کە ئەو لە هەموو گوناهەکانی مرۆڤ خۆشدەبێت ئەگەر مسوڵمان بێت وتەوبە بکات وبگەڕێتەوە بۆ لای پەروەردگاری، تەنانەت پاش قبوڵکردنی ئیسلامیش سروشتیە کە تووشی هەندێك گوناه ببیت ؛ چونکە ئێمە مرۆڤین وفریشتە نین کە هەرگیز سەرپێچی نەکەین، بەڵام داواکراوە کە داوای لێخۆشبوون لە الله بکەین وبۆ لای ئەو بگەڕێینەوە بە تەوبەکردن، ئەگەر خوای گەورە ببینێت کە تۆ ڕاستەوخۆ ودەستبەجێ هەقت قبوڵ کرد وهاتیتە نێو ئاینی ئیسلامەوە وشایەتومانت هێنا ؛ ئەوا یارمەتیت دەدا بۆ وازهێنان لە تاوانەکان، ئەوەی بەرەو لای الله بڕوات وشوێنی هەق بکەوێت ؛ خوای گەورە سەرکەوتووی دەکات بۆ خێری زیاتر، بۆیە لە ئێستادا هیچ دوودڵ مەبە لە هاتنە نێو ئاینی ئیسلامەوە.

لە بەڵگەکان سەبارەت بەم بابەتە، خوای گەورە دەفەرموێت:

﴿قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن يَنتَهُواْ يُغۡفَرۡ لَهُم مَّا قَدۡ سَلَفَ ...﴾ [الأنفال: 38]

﴿قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُوا إِن يَنتَهُوا يُغْفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ﴾ واتە: ﴿(ئەی پێغەمبەر ﷺ) بڵێ: بە ئەوانەی کە بێ باوەڕ بوون ئەگەر کۆتایی بهێنن (بەبێ بڕواییەکەیان) بەڕاستی (خوا) دەبورێت لەهەرچی لەوەو پێش کردوویانە﴾[8 : 38].

چی بکەم بۆئەوەی ببمە مسوڵمان؟

هاتنە نێو ئاینی ئیسلامەوە کارێکی زۆر ئاسانە، وپێویستی بە هیچ ڕێورەسمێکی فەرمی وئامادەبوونی هیچ یەکێك نییە، تەنها لەسەر مرۆڤە کە هەردوو شاهێدیەکە بدات -شایەتومان بهێنێت- بە زانست وباوەڕبوون بە ماناکەی، ئەمیش بەووتنی: (أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمدًا رسول الله) واتە: (شاهێدی دەدەم هیچ پەرستراوێك شایستەی پەرستن نییە بە هەق وڕاستی جگە لە الله وشاهێدی دەدەم موحەمەد پێغەمبەری خودایە)، ئەگەر کرا بە زمانی عەرەبی بیڵێیت باشترە وئەگەر قورس بوو ئەوا تەنها بە زمانەکەی خۆت بیڵێیت بەسە وبەم شێوەیە مسوڵمان دەبیت، پاشان دەبێت ئاینەکەت فێر بیت کە سەرچاوەی بەختەوەریتە لە دونیادا وهۆکاری ڕزگاربوونتە لە قیامەتدا.

بۆ زانیاری زیاتر سەبارەت بە ئاینی ئیسلام ؛ ئامۆژگاری دەکەم بە سەردانیکردنی ئەم ماڵپەڕە: https://byenah.com/ku

بەستەری (وەرگێڕاوی ماناکانی قورئانی پیرۆز) بە زمانی کوردی: https://quranenc.com/ku/home

بۆ فێربوونی چۆنیەتی پەیڕەوکردنی ئاینی ئیسلام، پێشنیار دەکەم سەردانی ئەم ماڵپەڕە بکەیت: https://byenah.com/ku

ناوەڕۆک

کێ منی خوڵقاندووە؟ وبۆچی؟هەموو شتێك بەڵگەیە لەسەر بوونی خوڵقێنەر)پەروەردگار(.... 1

کێ خولقێنەری ئاسمانەکان وزەوی وئەوەی تێیاندایە لە خوڵقێنراوە مەزنەکان کە لە ژماردن نایەن؟... 3

خوای بەرز وپاك 5

سیفەتەکانی پەروەردگار- سبحانه وتعالى- 7

پەروەردگاری پەرستراو دەبێت خاوەنی کامڵترین سیفەتەکان بێت 8

ئایا مەعقولە پەروەردگار وازمان لێبهێنێت بەبێ ئەوەی وەحی ئاسمانیمان بۆ بنێرێت؟ 10

قورئانی پیرۆز 12

بۆچی چەندەها پێغەمبەر هەیە؟... 12

مرۆڤ نابێتە ئیماندار هەتاوەکو باوەڕ دەهێنێت بە هەموو پێغەمبەران .. 14

ئایا ئیسلام چییە؟ 16

باوەڕی مسوڵمانان چییە سەبارەت بە عیسا -علیه السلام-؟ 17

دەبێت چی بکەم بۆئەوەی ببمە مسوڵمان؟ 24

ئیسلام ڕێگای بەختەوەریە.. 25

چی سوودێك بەدەست دەهێنم ئەگەر بێمە نێو ئاینی ئیسلامەوە؟ 27

تووشی چی خەسارۆمەندی وزیانێك دەبمەوە ئەگەر پەیڕەوکاری ئاینی ئیسلام نەبم؟.. 29

بڕیارەکە دوا مەخە! 30

هیچ پۆزشێك نییە بۆ ئەو کەسەی هەق ڕەتدەکاتەوە وشوێنی باوباپیرانی دەکەوێت...33
چی بکات ئەو کەسەی کە دەیەوێت مسوڵمان بێت بەڵام دەترسێت لەوەی کەسە نزیکەکانی ئازاری بدەن؟...35
ئەی خوێنەری بەڕێز 36
ئایا ئامادەیت بۆ مەزنترن بڕیاردان لە ژیانتدا؟..38
چی بکەم بۆئەوەی ببمە مسوڵمان؟ 39
ناوەڕۆک...40